

**Notat om Region Midtjyllands
langfristede gæld og
nettorenteudgifter
i 2017-2020**

1.1 Indledning

Der bliver hvert år ved budgetlægningen lavet et notat, som redegør for regionens langfristede gæld og nettorenteudgifter, og indeværende notat redegør for perioden 2017-2020.

Region Midtjylland vil ved indgangen til 2017 forventelig have en almindelig langfristet gæld på 4.128,3 mio. kr.¹, og gælden vil falde til 3.659,6 mio. kr.² ved udgangen af 2020. Hertil kommer gælden til kvalitetsfundsprojekterne, som er beregnet til at være på 1.645,7 mio. kr. primo 2017 og på 1.128,6 mio. kr. ultimo 2020.

Med lånefinansieringen af kvalitetsfundsprojekterne vil regionens samlede langfristede gæld i perioden 2017-2020 udvikle sig fra at være på 5.774 mio. kr. ved indgangen til 2017 og til at være faldet til 4.788,2 mio. kr. ved udgangen af 2020. Den samlede gæld vil blive konsolideret med 985,8 mio. kr. i perioden 2017-2020, og det skyldes primært nettosalgsprovenuet fra salget af Tage-Hansens Gade i 2017 og fra salget af Nørrebrogade i 2019.

Nedenstående tabel opsummerer de vigtigste nøgletal for den langfristede gæld og nettorenteudgifter, som efterfølgende bliver beskrevet i notatet.

Tabel 1. Nøgletal for den langfristede gæld (ekskl. leasing) i 2017-2020 og nettorenteudgifter i 2017

Mio. kr.	Budget 2017	Budgetoverslagsår		
		2018	2019	2020 (2)
Almindelig langfristet gæld, primo	4.128,3	4.007,3	3.891,6	3.775,4
Gæld kvalitetsfundsprojekterne, primo	1.645,7	1.739,7	1.774,1	1.302,2
Langfristet gæld i alt, primo	5.774,0	5.747,0	5.665,7	5.077,6
Nettolåneoptag (1)	(27,0)	(81,3)	(588,1)	(289,4)
Langfristet gæld i alt, ultimo	5.747,0	5.665,7	5.077,6	4.788,2
Nettorenteudgifter i alt:	65,0			
heraf til sundhed	56,0			
heraf til socialområdet	7,7			
heraf til regional udvikling	1,3			

(1) Nettolåneoptaget består af lån til hospitalsbyggerierne og lån til refinansiering af afdrag, herfra er årets afdrag på den almindelige gæld fratrukket, nettosalgsindtægten på 360,6 mio. kr. fra T. H. Gade er fratrukket i 2017 og nettosalgsindtægten på 671,7 mio. kr. fra Nørrebrogade er fratrukket i 2019, og endelig er egenfinansiering på 138,0 mio. kr. fratrukket i 2019 og i 2020. (2) Ultimo 2020 er den langfristede gæld ekskl. leasing på 4.788,2 mio. kr., hvoraf den almindelig langfristet gæld udgør 3.659,6 mio. kr. og gælden vedr. kvalitetsfundsprojekterne udgør 1.128,6 mio. kr.

Region Midtjyllands renteudgifter for 2017 er beregnet til 92,0 mio. kr., når der er i budgetforslaget er indarbejdet en sikkerhedsmargin på ca. 0,50 % i forhold til de variable renter i maj 2016. Renteindtægterne er skønnet at blive på 27 mio. kr., og dermed bliver nettorenteudgifterne i budgetforslaget for 2017 på 65,0 mio. kr.

Nettorenteudgifterne på 65,0 mio. kr. vil blive finansieret med 7,7 mio. kr. fra socialområdet, 1,3 mio. kr. fra det regionale område og 56,0 mio. kr. fra sundhedsområdet.

Der er i dette notat lavet en afgrænsning af den langfristede gæld, så den ikke indeholder leasinggælden, da finansieringen af de årlige leasingydelser indgår i driftsbudgetterne.

¹ Den almindelige langfristede gæld er eksklusiv leasing og lån til de nye sygehusbyggerier.

² Den langfristede gæld ultimo 2020 er 4.788,2 mio. kr., hvoraf den alm. langfristede gæld ultimo 2020 er 3.659,6 mio. kr. og gælden vedr. kvalitetsfundsprojekterne ultimo 2020 er 1.128,6 mio. kr.

1.2 Regionens langfristede gæld i 2017

Region Midtjylland vil ved indgangen til 2017 have en almindelig langfristet gæld på 4.128,3 mio. kr., og med lånefinansieringen af kvalitetsfondsprojekterne vil regionens samlede langfristede gæld primo 2017 være på 5.774,0 mio. kr., jf. tabel 2.

Regionens langfristede gæld består primo 2017 af en ordinær gæld på 3.894,9 mio. kr., gæld vedrørende udskudt skat på 233,4 mio. kr., som er rente- og afdragsfri, og gæld til kvalitetsfondsprojekterne på 1.645,7 mio. kr.

Det indgår i forudsætningerne for budgettet i 2017, at regionen hjemtager lån på 156,6 mio. kr. til refinansiering af afdrag og lån på 490,2 mio. kr. til Det Nye Universitetshospital. Der er i alt forudsat låneoptag i 2017 på 646,8 mio. kr.

Tabel 2. Langfristet gæld i 2017 (ekskl. leasinggæld)

Mio. kr.	Lang gæld primo 2017	Nye lån i 2017	Afdrag i 2017	Lang gæld ultimo 2017
Nuværende gæld:				
Ordinær gæld	3.894,9		277,6	3.617,3
Gæld vedr. udskudt skat	233,4			233,4
Gæld til kvalitetsfondsprojekter	1.645,7		35,6	1.610,1
I alt, nuværende gæld	5.774,0	0,0	313,2	5.460,8
Nye lån og indfrielse af gæld:				
Lån til refinansiering af afdrag		156,6		156,6
Lån til kvalitetsfondsprojektet DNU		490,2		490,2
Indfrielse af KF-gæld med salgsprovenu			360,6	(360,6)
I alt	5.774,0	646,8	673,8	5.747,0

Den langfristede gæld vil ved udgangen af 2017 være på 5.747 mio. kr., når det er forudsat, at der bliver optaget nye lån for 646,8 mio. kr. i 2017, og der bliver betalt afdrag for 313,2 mio. kr. og indfriet gæld for 360,6 mio. kr. med nettosalgsindtægten fra Tage-Hansens Gade.

1.3 Sammenligning af regionernes gæld

Region Midtjylland har i sammenligning med de andre regioner i flere år haft en gennemsnitlig langfristet gæld, men som følge af låneoptagene til kvalitetsfondsprojekterne er Region Midtjyllands langfristede gæld primo 2015 kommet over gennemsnittet, og denne udvikling er fortsat i 2015.

For regionerne er den langfristede gæld ultimo 2015 i gennemsnit på 3.302 kr. pr. indbygger, og Region Midtjyllands langfristede gæld er på 4.223 kr. pr. indbygger. Med en forskel på 921 kr. pr. indbygger har Region Midtjylland derfor den næsthøjeste gæld pr. indbygger af alle regioner, jf. tabel 3.

Tabel 3. Langfristet gæld pr. indbygger primo 2015 og ultimo 2015

	Region Hovedstaden	Region Sjælland	Region Syddanmark	Region Midtjylland	Region Nordjylland	Gennemsnit
Gæld pr. indbygger primo 2015	2.730	4.156	2.281	3.622	3.308	3.219
Gæld pr. indbygger ultimo 2015	2.635	4.233	2.201	4.223	3.216	3.302

Kilde: Tallene for langfristet gæld (ekskl. leasing) er fra Danmarks Statistik. Befolkningstallet er fra Social- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal og optalt pr. 1/1 2016

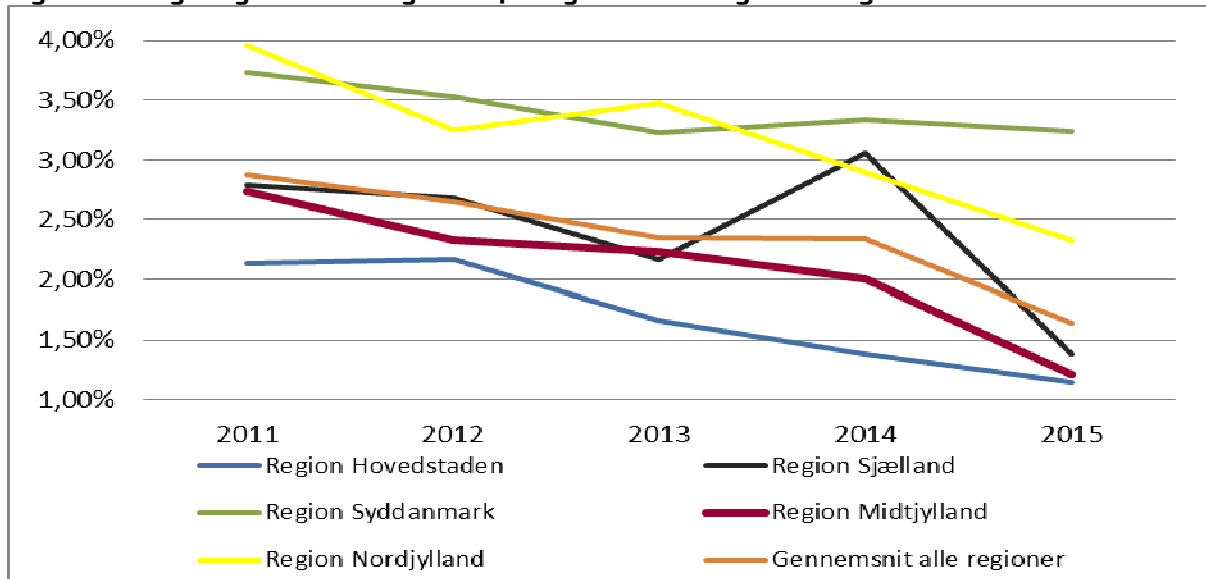
Notat om Region Midtjyllands langfristede gæld og renteudgifter

Region Sjælland er med en gæld på 4.233 kr. pr. indbygger den region med mest gæld pr. indbygger, mens Region Syddanmark med en gæld ultimo 2015 på 2.201 kr. pr. indbygger er den region med mindst gæld pr. indbygger.

Region Midtjyllands langfristede gæld er i 2015 større end den gennemsnitlige gæld for regionerne, men til gengæld er renten på gælden lavere end den gennemsnitlige rente på regionernes langfristede gæld.

Region Midtjylland betaler ultimo 2015 i gennemsnit 1,2 % p.a. på den langfristede gæld, hvilket er det næstlaveste niveau for alle regioner, jf. figur 1. Region Midtjyllands gennemsnitlige rente på den langfristede gæld er ultimo 2015 faldet markant i forhold til ultimo 2014. Dette skyldes, at regionen overvejende har optaget nye lån med variabel rente og derved har draget fordel af det historisk lave renteniveau, som har været i 2015.

Figur 1. Beregnet gennemsnitlig rente på regionernes langfristede gæld 2011-2015

Kilde: Den gennemsnitlige rente er beregnet på baggrund af renteudgifterne på regionernes langfristede gæld (ekskl. leasing og selvejende institutioner) og den langfristede gæld (ekskl. leasing og selvejende institutioner) i regionernes årsrapporter.

Region Syddanmark er med en gennemsnitlig rente på 3,2 % den region, som betaler den højeste rente på den langfristede gæld i 2015, mens Region Hovedstaden med en gennemsnitlig rente på 1,15 % betaler den laveste rente.

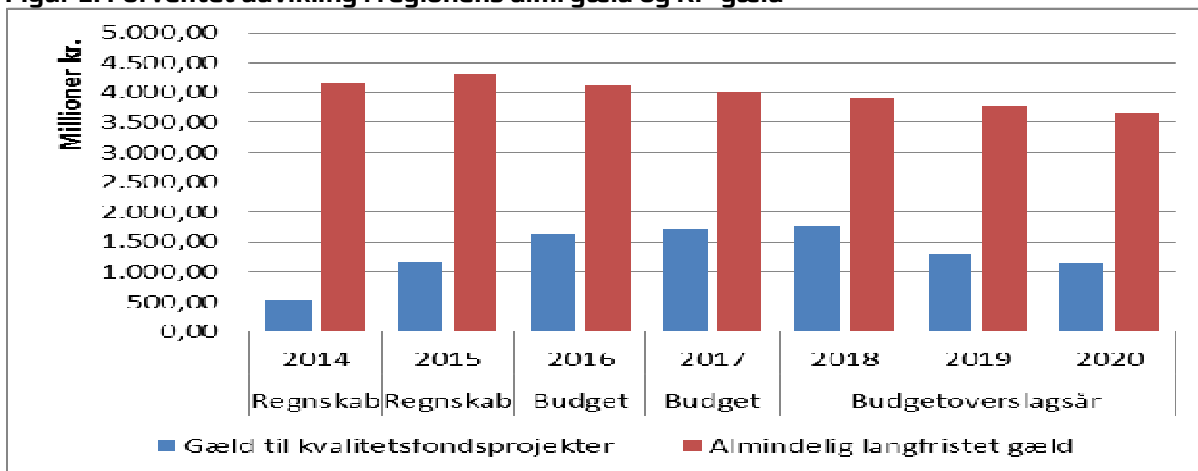
Siden 2011 har den gennemsnitlige rente for alle regioner været faldende i alle årene bortset fra i 2014, hvor især stigende renteudgifter i Region Sjælland har trukket den gennemsnitlige rente op. Region Midtjylland har på nær i 2013 været den region med den næst billigste finansiering af den langfristede gæld.

1.4 Udviklingen i regionens langfristede gæld i 2017-2020

Der er en forventning om, at regionens almindelige langfristede gæld vil falde med gennemsnitligt 117,2 mio. kr. i perioden 2017-2020 og dermed løbende blive konsolideret og være på 3.659,6 mio. kr. ultimo 2020, jf. figur 2.

Hertil kommer gælden til kvalitetsfundsprojekterne, som er beregnet til at være på 1.645,7 mio. kr. primo 2017 og falde til 1.128,6 mio. kr. ultimo 2020.

Figur 2. Forventet udvikling i regionens alm. gæld og KF-gæld

Note: Gælden er opgjort ultimo året.

I perioden 2017-2020 vil der fortsat være behov for yderligere låneoptag til de nye hospitalsbyggerier, og omfanget af låneoptaget fremgår af Sundheds- og Ældreministeriets finansieringsprofiler for projekterne. Med udgangspunkt i finansieringsprofilerne vil regionen i perioden 2014-2020 optage lån for samlet 2.666,8 mio. kr. til de tre kvalitetsfundsbyggerier, og heraf er der låneoptag på 1.010,9 mio. kr. for perioden 2017-2020, jf. tabel 4.

En del af lånene til kvalitetsfundsprojekterne vil blive indfriet med nettosalgsprovenuet på 360,6 mio. kr. fra salget af Tage-Hansens Gade i 2017 og med nettosalgsprovenuet fra Nørrebrogade på 671,7 mio. kr. i 2019. Derudover kommer der salgsindtægter fra regionens øvrige ledige hospitalsmatrikler, som vil blive indarbejdet, når der er indgået aftale om salg. Og endelig er det i ministeriets finansieringsprofiler fastsat, at regionen skal bruge egenfinansiering på årligt 138 mio. kr. i 2019 og 2020 til indfrielse af lån.

Tabel 4. Lån til kvalitetsfundsprojekterne i perioden 2014-2020

Mio. kr., 2016- Pris- og lønniveau	Låneoptag 2014-2016	Budget 2017	Budgetoverslagsår			I alt
			2018	2019	2020	
Lån til kvalitetsfundsprojekter (1)	1.455,9	490,2	89,7	396,9	34,1	2.466,8
Lån til energiinvesteringer	199,9	0	0,0	0,0	0,0	199,9
Lån til kvalitetsfundsprojekter i alt	1.655,8	490,2	89,7	396,9	34,1	2.666,8
-Indfrielse af gæld med nettosalgsprovenu	0,0	-360,6	0,0	-671,7	0,0	-1.032,3
-Indfrielse af gæld med egenfinansiering	0,0	0	0,0	-138,0	-138,0	-276,1
-afdrag på lån til kvalitetsfundsprojekter	-10,1	-35,6	-55,3	-59,1	-69,7	-229,8
Nettolåneoptag til kvalitetsfundsprojekter i alt	1.645,7	94,0	34,4	-471,9	-173,6	1.128,6
Akkumuleret låneoptag til kvalitetsfundsprojekter	1.645,7	1.739,7	1.774,1	1.302,2	1.128,6	1.128,6
Renter til kvalitetsfundsprojekter (2)		20,2	26,5	30,6	31,6	108,5

(1) Låneomfanget er beregnet på baggrund af finansieringsprofilerne for DNU, DNV og RHV fra marts 2016. (2) I renteudgifterne er der indregnet en sikkerhedsmargin på ca. 0,50 % i forhold til renteniveauet i maj 2016.

Notat om Region Midtjyllands langfristede gæld og renteudgifter

Ovenstående betyder, at Region Midtjylland ultimo 2020 har en gæld til kvalitetsfondsprojekterne på 1.128,6 mio. kr., når det er forudsat, at der i perioden 2017-2020 bliver betalt afdrag for 219,8 mio. kr. på gælden til kvalitetsfondsprojekterne.

I renteudgifterne på lånene til kvalitetsfondsprojekterne er der i tabel 4 indregnet en sikkerhedsmargin på ca. 0,50 % i forhold til renteniveauet i maj 2016. Med denne forudsætning er renteudgifterne til kvalitetsfondsprojekterne budgetteret til 20,2 mio. kr. i 2017 stigende til 31,6 mio. kr. i 2020.

Med lånene til kvalitetsfondsprojekterne vil regionens samlede langfristede gæld i perioden 2017-2020 udvikle sig fra at være på 5.774,0 mio. kr. i 2017 til at falde til 4.788,2 mio. kr. i 2020, jf. tabel 5.

Tabel 5. Forventet langfristet gæld, nye lån og afdrag i mio. kr. i perioden 2017-2020

Mio. kr., 2016- Pris- og lønniveau	Budget 2017	Budgetoverslagsår			I alt
		2018	2019	2020	
Langfristet gæld, primo	5.774,0	5.747,0	5.665,7	5.077,6	
Afdrag	313,2	342,1	350,5	371,0	1.376,8
Finansiering af afdragene:					
-Socialområdet (1)	21,6	21,6	21,6	21,6	
-Hospitalernes driftsbudgetter (energilån)	36,0	36,6	37,3	37,9	
-Sundhedsområdet	90,6	104,2	107,5	116,8	
-Regional udvikling	8,4	8,7	8,9	9,2	
-Lån til afdrag (refinansiering)	156,6	171,1	175,3	185,5	
Finansiering i alt:	313,2	342,1	350,5	371,0	
Indfrielse af gæld med salgsprovenu	360,6	0,0	671,7	0,0	1.032,3
Indfrielse af gæld med egenfinansiering	0,0	0,0	138,0	138,0	276,0
Nye ordinære lån (2)	156,6	171,1	175,3	185,5	688,5
Nye lån til kvalitetsfondsprojekter (2)	490,2	89,7	396,9	34,1	1.010,9
Langfristet gæld, ultimo	5.747,0	5.665,7	5.077,6	4.788,2	

(1) Det er forudsat, at Socialområdet hvert år betaler 21,6 mio. kr. til afdrag, men beløbet vil ændre sig i forhold til områdets aktivmasse.

(2) I 2017-2020 er det forudsat, at der bliver optaget lån til refinansiering af afdrag og lån til de nye hospitalsbyggerier.

Det er forudsat, at regionen i perioden optager lån til halvdelen af de årlige afdrag, hvilket er beregnet til i alt 688,5 mio. kr., og har behov for låneoptag på 1.010,9 mio. kr. til kvalitetsfondsprojekterne. Alle regionens nye lån vil i perioden blive optaget som 25-årige lån med afdrag. De årlige afdrag på regionens lån vil stige fra 313,2 mio. kr. i 2017 til 371,0 mio. kr. i 2020.

1.5 Regionens nettorenteudgifter

De danske renter har i flere år været historisk lave, og ved indgangen til 2016 ligger Nationalbankens rente på indskudsbeviser på -0,65 %. Den negative rente har haft en afsmittende effekt på mange renter, herunder bl.a. renterne på lån med variabel rente, som har været negative, og nogle er det fortsat.

For Region Midtjylland er de lave renter en fordel, da regionen har en overvægt af lån med variabel rente, og i disse år har regionen desuden behov for yderligere lånefinansiering som følge af sygehusbyggerierne. Således vil der ved indgangen til 2017 være optaget lån til kvalitetsfondsprojekterne på 1.645,7 mio. kr., hvoraf 1.152,4 mio. kr. er optaget med en variabel rente, der ved renteniveauet i maj 2016 er negativ og dermed giver regionen en renteindtægt.

Regionens andel af lån med variabel rente vil falde fra 2016 til 2017, da det er forudsat, at de nye låneoptag i 2016 fortrinsvist vil blive hjemtaget med fast rente. Der er en forventning om, at 54 % af regionens langfristede gæld på 5.774,0 mio. kr. primo 2017 er med variabel rente og 46 % er med fast rente, jf. tabel 6.

Tabel 6. Den politisk fastsatte ramme for gældsplejen og den forventede fordeling primo 2017

Rentetype	Politisk fastsat ramme: Andel af gælden skal minimum være på	Politisk fastsat ramme: Andel af gælden skal maksimum være på	Den forventede fordeling af gælden primo 2017
Variabel rente	25 %	75 %	54 %
Fast rente	25 %	75 %	46 %

Den forventede fordeling primo 2017 opfylder den finansielle politik, hvor andelen af lån med fast rente skal udgøre mellem 25 % og 75 % af gælden, og andelen af lån med variabel rente må udgøre mellem 25 % og 75 % af gælden.

Med et midlertidigt stort lånebehov og en stor andel lån med variabel rente har det stor betydning for renteudgifterne, hvad der sker på de finansielle markeder. I henhold til de langsigtede modeller for renteudvikling, som administrationen kigger på, så tyder meget på, at renterne fortsat vil være lave i en årrække. Og med det udgangspunkt er der beregnet forskellige rentescenarier, som viser, hvad renteændringer på 0,25–2,0 procentpoint i forhold til det nuværende renteniveau betyder for regionens renteudgifter, jf. tabel 7.

Tabel 7. Renteudgiften i mio. kr. i 2017-2020 afhængig af udviklingen i den variable rente

Renteudgifter i mio. kr. (1)	2017	2018	2019	2020
Ved gennemsnitlig variabel rente på -0,02 %, maj 2016	76,3	82,5	87,3	89,0
Renteændring på 0,25 procent point (gns. var. rente på 0,23%)	84,0	90,3	94,9	96,2
Renteændring på 0,50 procent point (gns. var. rente på 0,48 %)	92,0	98,3	102,6	103,6
Renteændring på 0,75 procent point (gns. var. rente på 0,73 %)	99,5	105,9	109,9	110,5
Renteændring på 1,0 procent point (gns. var. rente på 0,98 %)	107,3	113,7	117,5	117,7
Renteændring på 1,25 procent point (gns. var. rente på 1,23 %)	115,0	121,5	125,0	124,9
Renteændring på 1,5 procent point (gns. var. rente på 1,48 %)	122,8	129,3	132,5	132,1
Renteændring på 2,0 procent point (gns. var. rente på 1,98 %)	138,3	144,9	147,6	146,5

(1) Renteudgifterne i tabellen er inkl. renter vedr. lån til kvalitetsfondsprojekterne, men ekskl. renter til lån vedr. leasing. Renteændringen er i forhold til renteniveauet i maj 2016

På den del af regionens langfristede gæld, som har variabel rente, er den gennemsnitlige rente i på nuværende tidspunkt på -0,02 % (maj 2016), hvilket er et meget lavt niveau. For at have en lille buffer til renteudsving i 2017, så foreslås det, at regionen i 2017 indarbejder en sikkerhedsmargin på ca. 0,50 procentpoint i forhold til renteniveauet i maj 2016.

En sikkerhedsmargin på ca. 0,50 procentpoint i forhold til renteniveauet i maj 2016 vil svare til, at renten på de variabelt forrentede lån i gennemsnit vil være på ca. 0,48 % p.a., og give regionen en renteudgift på 92 mio. kr. i 2017.

For Region Midtjylland giver de lave danske renter lavere renteudgifter, men de betyder også lavere renteindtægter fra regionens formue. De lave renter betyder, at regionen løbende skal tilpasse sig, da regionen får negativ rente ved almindelig indskud i banken, og derfor skal begrænse indskuddet. Det resulterer i en anden måde at optimere regionens formue- og gældspleje end i de foregående år. I forslaget til budgettet for 2017 er der indarbejdet en forudsætning om, at regionen sammenlagt får en renteindtægt på 27 mio. kr.

Med en forudsætning om renteudgifter på 92,0 mio. kr. og renteindtægter på 27,0 mio. kr. bliver regionens nettorenteudgifter på 65,0 mio. kr. i 2017. Nettorenteudgifterne bliver fordelt på de tre finansieringskredsløb i Region Midtjylland, jf. tabel 8.

Notat om Region Midtjyllands langfristede gæld og renteudgifter

Tabel 8. Fordeling af nettorenteudgifter i 2017

Mio. kr.	Beløb til fordeling	Sundhed	Social og Specialund.	Regional Udvikling	I alt
Nettorenteudgifter	65,0	56,0	7,7	1,3	65,0
Fordeling af nettorenter i 2017		56,0	7,7	1,3	65,0
Fordelingsnøgle m/m. Sundhed og Regional Udvikling (1)		97,8%		2,2%	100,0%

(1) Fordelingsnøglen er beregnet i forhold til områdernes andel af driftsresultatet før finansiering og er korrigeret for de budgetterede renteudgifter på gælden til kvalitetsfundsprojekterne, som går forlods til sundhedsområdet.

Nettorenteudgifterne på 65,0 mio. kr. vil blive finansieret med 7,7 mio. kr. fra socialområdet, 1,3 mio. kr. fra det regionale område og 56,0 mio. kr. fra sundhedsområdet.